

Haarlem

Haarlemse Richtlijnen

*Aanvullende specificaties voor archeologisch onderzoek
in de gemeente Haarlem*

Haarlemse Richtlijnen

*Aanvullende specificaties ten behoeve van archeologisch onderzoek
in de gemeente Haarlem.*

Versie: 2.0

Datum: oktober 2014

**Gemeente Haarlem, Bureau Archeologie
Vrouwenstraat 12
2011 JV Haarlem
Postbus 511, 2003 PB Haarlem
023 5115030**

**Stadsarcheoloog: A.C. van Zalinge
Archeoloog: P.A.M.M. van Kempen
Depotbeheerder: L. Fialho**

a.v.zalinge@haarlem.nl
pammvankempen@haarlem.nl
l.fialho@haarlem.nl

Haarlem

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
2. Specificatie Programma van Eisen (PvE).....	4
3. Specificaties bureauonderzoek	5
4. Specificaties Inventariserend Veldonderzoek-Grondboringen	7
5. Specificaties Inventariserend Veldonderzoek-Proefsleuven.....	9
6. Specificaties Inventariserend Veldonderzoek-Overig	12
7. Specificaties Archeologische Begeleiding	14
8. Specificaties Opgraven.....	17
9. Specificaties overdracht opgravingsdocumentatie en vondstmateriaal	19
Bijlage 1: Registratie van vondsten en monsters	23
Bijlage 2: Registratie van sporen en structuren.....	26
Bijlage 3: Beschrijving en determinatie van vondsten.....	28
Referentielijsten	32-51

Losse bijlagen (digitaal): Seedfiles (2 bestanden), lijsten voor ADLIB, Printscreens

ADLIB, Sporen-, vondsten-, monster- en fotolijst.

Haarlem

1. Inleiding

De gemeente (Bureau Archeologie) is bevoegd gezag, zij controleert voorafgaand, tijdens en na afloop van de werkzaamheden of deze volgens de gestelde voorwaarden uitgevoerd zijn.

De wijze van uitvoeren van archeologisch onderzoek is vastgelegd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (verder aangeduid als KNA) en de in het verlengde daarvan opgestelde leidraden. De inhoudelijke eisen voor onderzoek worden vastgelegd in het verplicht op te stellen Plan van Aanpak (PVA, alleen bij inventariserend veldonderzoek middels grondboringen) of Programma van Eisen (PVE, voor inventariserend veldonderzoek middels proefsleuven, archeologische begeleiding en opgraving). Zowel het PvA als het PvE dient voorafgaand aan het onderzoek door het bevoegd gezag te worden geaccordeerd.

Ondanks het feit dat in de KNA en het PvA/PvE reeds veel is vastgelegd over de technische en inhoudelijke aspecten van archeologisch onderzoek bestaat binnen de gemeente Haarlem behoefte aan aanvullende specificaties. Deze richten zich vooral op de wijze waarop gegevens worden vastgelegd. Om verschillende projecten met elkaar te kunnen vergelijken is het noodzakelijk dat de gegevensstromen uniform van karakter zijn.

De noodzaak tot aanvullende specificaties wordt mede bepaald door de reeds jaren binnen Bureau Archeologie gehanteerde manier van registreren en door de opname van de gegevens in bij de gemeente Haarlem aanwezige software, zoals Microstation en het dataregistratieprogramma ADLIB. Vooral bij de determinatie van materiaal en het vastleggen van de daarbij verkregen gegevens moet op basis van deze programma's met een aantal specifieke zaken rekening gehouden worden.

Haarlem

2. Specificatie Programma van Eisen (PvE)

Bij het schrijven van een Programma van Eisen gaat de opsteller uit van de daarvoor in de KNA opgenomen specificaties en de door het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie opgestelde leidraad 'Programma van Eisen'.

Ter aanvulling hierop geldt dat in elk PvE een verwijzing naar de voorliggende specificaties wordt ingevoegd.

In het PvE staat duidelijk aangegeven wie de opsteller is en aan wie eventueel commentaar gericht kan worden.

Elk PvE heeft een versienummer, datum en paginanummering.

Elk door derden opgesteld PvE wordt ter controle voorgelegd aan Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Onderzoek wordt pas uitgevoerd nadat het PvE door de gemeente is goedgekeurd.

Haarlem

3. Specificaties bureauonderzoek

3.1 Onderzoek

De archeologisch uitvoerder vraagt voorafgaand aan de start van de werkzaamheden bij Bureau Archeologie een gemeentelijke projectcode aan (contactpersonen: P.A.M.M. van Kempen of mevrouw L. Fialho). Deze projectcode wordt in alle bij het project behorende documentatie vermeld.

3.2 Rapportage

In de administratieve gegevens in het rapport staat de opsteller vermeld aan wie eventueel commentaar gericht kan worden.

Elke rapportage heeft een versienummer, datum en paginanummering.

In het rapport wordt de aanleiding (ruimtelijke ordeningsprocedure), doelstelling en onderzoeksfase (volgens de KNA) vermeld.

In het rapport wordt de omvang van het plangebied, de geplande inrichting en aard, omvang en diepte van de voorgenomen bodemingrepen vermeld.

De rapportage omvat minimaal (uitsneden van) de volgende afbeeldingen met daarop de begrenzing van het plangebied:

- recente topografische kaart;
- Archeologische Beleidskaart Haarlem (ABH);
- uitsnede uit de provinciale Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie (indien relevant);
- (uitsneden) uit historische kaarten (indien relevant).
- de resultaten van het uitgevoerde onderzoek (indien relevant);
- advieskaart (indien relevant).

Tijdens het bureauonderzoek moeten de volgende bronnen worden geraadpleegd:

- Het archief van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Contactpersonen: P.A.M.M. van Kempen of mevrouw L. Fialho;
- Historische kaarten van Haarlem (te raadplegen via de beeldbank van het Noord-hollandsarchief, www.noord-hollandsarchief.nl en www.archieven.nl);
- De serie Haarlems Bodemonderzoek (www.archeologischmuseumhaarlem.nl).
- het bouwkundig archief van de gemeente Haarlem indien het onderzoeksgebied ligt in het oude centrum van Haarlem of in Spaarndam. Voor de overige delen van Haarlem: raadplegen indien relevant. Zie hiervoor <https://www.haarlem.nl/bouwarchief>.

In elk rapport moet vermeld worden dat met betrekking tot de onderzoeksresultaten en het advies contact opgenomen dient te worden met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Contactpersonen: mevrouw A.C. van Zalinge of P.A.M.M. van Kempen.

Het conceptrapport wordt ter controle voorgelegd aan Bureau Archeologie, gemeente Haarlem.

Haarlem

4. Specificaties Inventariserend Veldonderzoek-Grondboringen

4.1 Onderzoek

De archeologisch uitvoerder vraagt voorafgaand aan de start van de werkzaamheden bij Bureau Archeologie een gemeentelijke projectcode aan (contactpersonen: P.A.M.M. van Kempen of mevrouw L. Fialho). Deze projectcode wordt in alle bij het project behorende (veld)documentatie vermeld.

Het volgens de KNA verplicht door de uitvoerder op te stellen Plan van Aanpak (PvA) wordt voorafgaand aan de start van de werkzaamheden ter controle voorgelegd aan Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Contactpersoon: P.A.M.M. van Kempen.

De NAP-hoogte van de boorpunten dient met behulp van een meettoestel (waterpas, Total station, GPS e.d.) te worden bepaald, waarbij de meetfout maximaal 3 cm bedraagt.

Tenminste tien werkdagen voorafgaand aan het veldwerk stelt de uitvoerder Bureau Archeologie schriftelijk of via e-mail op de hoogte van de startdatum en de verwachte duur van het onderzoek.

Als er voorafgaand aan het inventariserend veldonderzoek middels grondboringen geen sprake is geweest van een bureauonderzoek dan moet dit, naast de specificaties van de KNA en de Leidraden, ook verricht worden volgens de in hoofdstuk 3 weergegeven specificaties voor Bureauonderzoek.

Vondstenlijsten en vondstdeterminaties dienen ingevoerd te worden in het door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem gebruikte programma ADLIB (zie bijlage 2 en 3). Hiervoor wordt door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem een werkplek ter beschikking gesteld. Na afloop van het veldwerk dient de archeologisch uitvoerder voor de invulling hiervan een afspraak te maken met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem.

Na goedkeuring van het conceptrapport worden de documentatie en eventuele vondsten (en monsters) van het onderzoek overgedragen aan het gemeentelijk archeologisch depot voor bodemvondsten (zie hoofdstuk 9: specificaties overdracht onderzoeksdocumentatie en vondstmateriaal).

4.2 Rapportage

In de administratieve gegevens in het rapport staat de opsteller vermeld aan wie eventueel commentaar gericht kan worden.

Elke rapportage heeft een versienummer, datum en paginanummering.

Haarlem

In het rapport wordt de aanleiding (ruimtelijke ordeningsprocedure), doelstelling en onderzoeksfase (volgens de KNA) vermeld.

In het rapport wordt de omvang van het plangebied, de geplande inrichting en aard, omvang en diepte van de voorgenomen bodemingrepen vermeld.

De rapportage omvat minimaal (uitsneden van) de volgende afbeeldingen met daarop de begrenzing van het plangebied:

- recente topografische kaart;
- Archeologische Beleidskaart Haarlem (ABH);
- uitsnede uit de provinciale Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie (indien relevant);
- (uitsneden) uit historische kaarten (indien relevant).
- de resultaten van het uitgevoerde onderzoek (indien relevant);
- advieskaart (indien relevant).

In elk rapport moet vermeld worden dat met betrekking tot de onderzoeksresultaten en het advies contact opgenomen dient te worden met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Contactpersonen: mevrouw A.C. van Zalinge of P.A.M.M. van Kempen.

Het conceptrapport wordt ter controle voorgelegd aan Bureau Archeologie, gemeente Haarlem.

Haarlem

5. Specificaties Inventariserend Veldonderzoek-Proefsleuven

5.1 Onderzoek

De archeologisch uitvoerder vraagt voorafgaand aan de start van de werkzaamheden bij Bureau Archeologie een gemeentelijke projectcode aan (contactpersonen: P.A.M.M. van Kempen of mevrouw L. Fialho). Deze projectcode wordt in alle bij het project behorende (veld)documentatie vermeld.

Het Programma van Eisen (PvE) dat ten grondslag ligt aan het onderzoek dient voorafgaand aan het veldwerk goedgekeurd te zijn door Bureau Archeologie van de gemeente Haarlem.

Tenminste tien werkdagen voorafgaand aan het veldwerk stelt de uitvoerder Bureau Archeologie schriftelijk of via e-mail op de hoogte van de startdatum en de verwachte duur van het onderzoek.

Als er voorafgaand aan het inventariserend veldonderzoek middels proefsleuven geen sprake is geweest van een bureauonderzoek dan moet dit, naast de specificaties van de KNA en de Leidraden, ook verricht worden volgens de in hoofdstuk 3 weergegeven specificaties voor Bureauonderzoek.

Direct na afsluiting van het veldwerk wordt Bureau Archeologie, gemeente Haarlem hier schriftelijk of via e-mail van op de hoogte gesteld. Tevens wordt aangegeven wat de omvang is van het de aan te leveren documentatie en vondstmateriaal (vondsten en monsters).

Bij de registratie van vondsten en monsters werkt men volgens de specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 1: registratie van vondsten en monsters).

Bij de beschrijving van sporen en structuren werkt men volgens de specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 2: registratie van sporen en structuren). Bij het aantreffen van bouwkundige sporen uit de late Middeleeuwen en/of Nieuwe tijd dienen deze, indien daar aanleiding toe is, (mede) beschreven te worden door een bouwhistoricus (conform de daarvoor geldende richtlijnen).

Beschrijving en determinatie van vondsten vindt plaats op basis van de hiervoor opgestelde specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 3: beschrijving en determinatie van vondsten).

Haarlem

Spoor- en vondstenlijsten en vondstdeterminaties dienen ingevoerd te worden in het door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem gebruikte programma ADLIB (zie bijlage 2 en 3). Hiervoor wordt door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem een werkplek ter beschikking gesteld. Na afloop van het veldwerk dient de archeologisch uitvoerder voor de invulling hiervan een afspraak te maken met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem.

Na goedkeuring van het conceptrapport worden de documentatie en eventuele vondsten (en monsters) van het onderzoek overgedragen aan het gemeentelijk archeologisch depot voor bodemvondsten (zie hoofdstuk 9: specificaties overdracht onderzoeksdocumentatie en vondstmateriaal).

Indien de resultaten/omstandigheden van het onderzoek daar aanleiding toe geven kan de stadsarcheoloog verzoeken om (een deel van) de uitwerking plaats te laten vinden ten kantore van Bureau Archeologie (Bakenesserkerk, Vrouwestraat 12). Op die manier kan het publiek kennis nemen van de uitwerking en eerste resultaten van het onderzoek.

5.2 Rapportage

In de administratieve gegevens in het rapport staat de opsteller vermeld aan wie eventueel commentaar gericht kan worden.

Elke rapportage heeft een versienummer, datum en paginanummering.

In het rapport wordt de aanleiding (ruimtelijke ordeningsprocedure), doelstelling en onderzoeksfase (volgens de KNA) vermeld.

In het rapport wordt de omvang van het plangebied, de geplande inrichting en aard, omvang en diepte van de voorgenomen bodemingrepen vermeld.

De rapportage omvat minimaal (uitsneden van) de volgende afbeeldingen met daarop de begrenzing van het plangebied:

- recente topografische kaart;
- Archeologische Beleidskaart Haarlem (ABH);
- projectie van de resultaten van het onderzoek op (uitsneden) van historische kaarten (indien relevant);
- de resultaten van het uitgevoerde onderzoek;
- overzicht van de aangetroffen structuren onderverdeeld naar periode/(bouw-)fase;
- voor iedere periode/(bouw-)fase een afzonderlijke sporen/structurenkaart;
- advieskaart (indien relevant).

Haarlem

In elk rapport moet vermeld worden dat met betrekking tot de onderzoeksresultaten en het advies contact opgenomen dient te worden met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Contactpersonen: mevrouw A.C. van Zalinge of P.A.M.M. van Kempen.

Het conceptrapport wordt ter controle voorgelegd aan Bureau Archeologie, gemeente Haarlem.

Haarlem

6. Specificaties Inventariserend Veldonderzoek-Overig

6.1 Onderzoek

De archeologisch uitvoerder vraagt voorafgaand aan de start van de werkzaamheden bij Bureau Archeologie een gemeentelijke projectcode aan (contactpersonen: P.A.M.M. van Kempen of mevrouw L. Fialho). Deze projectcode wordt in alle bij het project behorende (veld)documentatie vermeld.

Het Plan van Aanpak (PvA) dat ten grondslag ligt aan het onderzoek dient voorafgaand aan het veldwerk goedgekeurd te zijn door Bureau Archeologie van de gemeente Haarlem.

Tenminste tien werkdagen voorafgaand aan het veldwerk stelt de uitvoerder Bureau Archeologie schriftelijk of via e-mail op de hoogte van de startdatum en de verwachte duur van het onderzoek.

Als er voorafgaand aan het inventariserend veldonderzoek geen sprake is geweest van een bureauonderzoek dan moet dit, naast de specificaties van de KNA en de Leidraden, ook verricht worden volgens de in hoofdstuk 3 weergegeven specificaties voor Bureauonderzoek.

Direct na afsluiting van het veldwerk wordt Bureau Archeologie, gemeente Haarlem hier schriftelijk of via e-mail van op de hoogte gesteld. Tevens wordt aangegeven wat de omvang is van het de aan te leveren documentatie en vondstmateriaal (vondsten en monsters).

Bij de registratie van vondsten en monsters werkt men volgens de specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 1: registratie van vondsten en monsters).

Bij de beschrijving van sporen en structuren werkt men volgens de specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 2: registratie van sporen en structuren). Bij het aantreffen van bouwkundige sporen uit de late Middeleeuwen en/of Nieuwe tijd dienen deze, indien daar aanleiding toe is, (mede) beschreven te worden door een bouwhistoricus (conform de daarvoor geldende richtlijnen).

Beschrijving en determinatie van vondsten vindt plaats op basis van de hiervoor opgestelde specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 3: beschrijving en determinatie van vondsten).

Spoor- en vondstenlijsten en vondstdeterminaties dienen ingevoerd te worden in het door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem gebruikte programma ADLIB (zie bijlage 2 en

Haarlem

3). Hiervoor wordt door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem een werkplek ter beschikking gesteld. Na afloop van het veldwerk dient de archeologisch uitvoerder voor de invulling hiervan een afspraak te maken met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem.

Na goedkeuring van het conceptrapport worden de documentatie en eventuele vondsten (en monsters) van het onderzoek overgedragen aan het gemeentelijk archeologisch depot voor bodemvondsten (zie hoofdstuk 9: specificaties overdracht onderzoeksdocumentatie en vondstmateriaal).

6.2 Rapportage

In de administratieve gegevens in het rapport staat de opsteller vermeld aan wie eventueel commentaar gericht kan worden.

Elke rapportage heeft een versienummer, datum en paginanummering.

In het rapport wordt de aanleiding (ruimtelijke ordeningsprocedure), doelstelling en onderzoeksfase (volgens de KNA) vermeld.

In het rapport wordt de omvang van het plangebied, de geplande inrichting en aard, omvang en diepte van de voorgenomen bodemingrepen vermeld.

De rapportage omvat minimaal (uitsneden van) de volgende afbeeldingen met daarop de begrenzing van het plangebied:

- recente topografische kaart;
- Archeologische Beleidskaart Haarlem (ABH);
- projectie van de resultaten van het onderzoek op (uitsneden) van historische kaarten (indien relevant);
- de resultaten van het uitgevoerde onderzoek;
- overzicht van de aangetroffen structuren onderverdeeld naar periode/(bouw-)fase;
- voor iedere periode/(bouw-)fase een afzonderlijke sporen/structurenkaart;
- advieskaart (indien relevant).

In elk rapport moet vermeld worden dat met betrekking tot de onderzoeksresultaten en het advies contact opgenomen dient te worden met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Contactpersonen: mevrouw A.C. van Zalinge of P.A.M.M. van Kempen.

Het conceptrapport wordt ter controle voorgelegd aan Bureau Archeologie, gemeente Haarlem.

Haarlem

7. Specificaties Archeologische Begeleiding

7.1 Onderzoek

De archeologisch uitvoerder vraagt voorafgaand aan de start van de werkzaamheden bij Bureau Archeologie een gemeentelijke projectcode aan (contactpersonen: P.A.M.M. van Kempen of mevrouw L. Fialho). Deze projectcode wordt in alle bij het project behorende (veld)documentatie vermeld.

Het Programma van Eisen (PvE) dat ten grondslag ligt aan het onderzoek dient voorafgaand aan het veldwerk goedgekeurd te zijn door Bureau Archeologie van de gemeente Haarlem.

Tenminste tien werkdagen voorafgaand aan het veldwerk stelt de uitvoerder Bureau Archeologie schriftelijk of via e-mail op de hoogte van de startdatum en de verwachte duur van het onderzoek.

Als er voorafgaand aan de archeologische begeleiding geen sprake is geweest van een bureauonderzoek dan moet dit, naast de specificaties van de KNA en de Leidraden, ook verricht worden volgens de in hoofdstuk 3 weergegeven specificaties voor Bureauonderzoek.

Direct na afsluiting van het veldwerk wordt Bureau Archeologie, gemeente Haarlem hier schriftelijk of via e-mail van op de hoogte gesteld. Tevens wordt aangegeven wat de omvang is van het de aan te leveren documentatie en vondstmateriaal (vondsten en monsters).

Bij de registratie van vondsten en monsters werkt men volgens de specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 1: registratie van vondsten en monsters).

Bij de beschrijving van sporen en structuren werkt men volgens de specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 2: registratie van sporen en structuren). Bij het aantreffen van bouwkundige sporen uit de late Middeleeuwen en/of Nieuwe tijd dienen deze (mede) beschreven te worden door een bouwhistoricus (conform de daarvoor geldende richtlijnen).

Beschrijving en determinatie van vondsten vindt plaats op basis van de hiervoor opgestelde specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 3: beschrijving en determinatie van vondsten).

Spoor- en vondstenlijsten en vondstdeterminaties dienen ingevoerd te worden in het door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem gebruikte programma ADLIB (zie bijlage 2 en

Haarlem

3). Hiervoor wordt door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem een werkplek ter beschikking gesteld. Na afloop van het veldwerk dient de archeologisch uitvoerder voor de invulling hiervan een afspraak te maken met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem.

Na goedkeuring van het conceptrapport worden de documentatie en eventuele vondsten (en monsters) van het onderzoek overgedragen aan het gemeentelijk archeologisch depot voor bodemvondsten (zie hoofdstuk 9: specificaties overdracht onderzoeksdocumentatie en vondstmateriaal).

Indien de resultaten/omstandigheden van het onderzoek daar aanleiding toe geven kan de stadsarcheoloog verzoeken om (een deel van) de uitwerking plaats te laten vinden ten kantore van Bureau Archeologie (Bakenesserkerk, Vrouwestraat 12). Op die manier kan het publiek kennis nemen van de uitwerking en eerste resultaten van het onderzoek.

7.2 Rapportage

In de administratieve gegevens in het rapport staat de opsteller vermeld aan wie eventueel commentaar gericht kan worden.

Elke rapportage heeft een versienummer, datum en paginanummering.

In het rapport wordt de aanleiding (ruimtelijke ordeningsprocedure), doelstelling en onderzoeksfase (volgens de KNA) vermeld.

In het rapport wordt de omvang van het plangebied, de geplande inrichting en aard, omvang en diepte van de voorgenomen bodemingrepen vermeld.

De rapportage omvat minimaal (uitsneden van) de volgende afbeeldingen met daarop de begrenzing van het plangebied:

- recente topografische kaart;
- Archeologische Beleidskaart Haarlem (ABH);
- projectie van de resultaten van het onderzoek op (uitsneden) van historische kaarten (indien relevant);
- de resultaten van het uitgevoerde onderzoek;
- overzicht van de aangetroffen sporen/structuren onderverdeeld naar periode/(bouw-)fase;
- voor iedere periode/(bouw-)fase een afzonderlijke sporen/structurenkaart;
- advieskaart (indien relevant).

In elk rapport moet vermeld worden dat met betrekking tot de onderzoeksresultaten en het advies contact opgenomen dient te worden met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Contactpersonen: mevrouw A.C. van Zalinge of P.A.M.M. van Kempen.

Het conceptrapport wordt ter controle voorgelegd aan Bureau Archeologie, gemeente Haarlem.

Haarlem

8. Specificaties Opgraven

8.1 Onderzoek

De archeologisch uitvoerder vraagt voorafgaand aan de start van de werkzaamheden bij Bureau Archeologie een gemeentelijke projectcode aan (contactpersonen: P.A.M.M. van Kempen of mevrouw L. Fialho). Deze projectcode wordt in alle bij het project behorende (veld)documentatie vermeld.

Het Programma van Eisen (PvE) dat ten grondslag ligt aan het onderzoek dient voorafgaand aan het veldwerk goedgekeurd te zijn door Bureau Archeologie van de gemeente Haarlem.

Tenminste tien werkdagen voorafgaand aan het veldwerk stelt de uitvoerder Bureau Archeologie schriftelijk of via e-mail op de hoogte van de startdatum en de verwachte duur van het onderzoek.

Als er voorafgaand aan de opgraving geen sprake is geweest van een bureauonderzoek dan moet dit, naast de specificaties van de KNA en de Leidraden, ook verricht worden volgens de in hoofdstuk 3 weergegeven specificaties voor Bureauonderzoek.

Direct na afsluiting van het veldwerk wordt Bureau Archeologie, gemeente Haarlem hier schriftelijk of via e-mail van op de hoogte gesteld. Tevens wordt aangegeven wat de omvang is van het de aan te leveren documentatie en vondstmateriaal (vondsten en monsters).

Bij de registratie van vondsten en monsters werkt men volgens de specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 1: registratie van vondsten en monsters).

Bij de beschrijving van sporen en structuren werkt men volgens de specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 2: registratie van sporen en structuren). Bij het aantreffen van bouwkundige sporen uit de late Middeleeuwen en/of Nieuwe tijd dienen deze (mede) beschreven te worden door een bouwhistoricus (conform de daarvoor geldende richtlijnen).

Beschrijving en determinatie van vondsten vindt plaats op basis van de hiervoor opgestelde specificaties van Bureau Archeologie, gemeente Haarlem (zie bijlage 3: beschrijving en determinatie van vondsten).

Spoor- en vondstenlijsten en vondstdeterminaties dienen ingevoerd te worden in het door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem gebruikte programma ADLIB (zie bijlage 2 en 3). Hiervoor wordt door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem een werkplek ter

Haarlem

beschikking gesteld. Na afloop van het veldwerk dient de archeologisch uitvoerder voor de invulling hiervan een afspraak te maken met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem.

Na goedkeuring van het conceptrapport worden de documentatie en eventuele vondsten (en monsters) van het onderzoek overgedragen aan het gemeentelijk archeologisch depot voor bodemvondsten (zie hoofdstuk 9: specificaties overdracht onderzoeksdocumentatie en vondstmateriaal).

Indien de resultaten/omstandigheden van het onderzoek daar aanleiding toe geven kan de stadsarcheoloog verzoeken om (een deel van) de uitwerking plaats te laten vinden ten kantore van Bureau Archeologie (Bakenesserkerk, Vrouwestraat 12). Op die manier kan het publiek kennis nemen van de uitwerking en eerste resultaten van het onderzoek.

8.2 Rapportage

In de administratieve gegevens in het rapport staat de opsteller vermeld aan wie eventueel commentaar gericht kan worden.

Elke rapportage heeft een versienummer, datum en paginanummering.

In het rapport wordt de aanleiding (ruimtelijke ordeningsprocedure), doelstelling en onderzoeksfase (volgens de KNA) vermeld.

In het rapport wordt de omvang van het plangebied, de geplande inrichting en aard, omvang en diepte van de voorgenomen bodemingrepen vermeld.

De rapportage omvat minimaal (uitsneden van) de volgende afbeeldingen met daarop de begrenzing van het plangebied:

- recente topografische kaart;
- Archeologische Beleidskaart Haarlem (ABH);
- projectie van de resultaten van het onderzoek op (uitsneden) van historische kaarten (indien relevant);
- de resultaten van het uitgevoerde onderzoek;
- overzicht van de aangetroffen sporen/structuren onderverdeeld naar periode/(bouw-)fase;
- voor iedere periode/(bouw-)fase een afzonderlijke sporen/structurenkaart;
- advieskaart (indien relevant).

In elk rapport moet vermeld worden dat met betrekking tot de onderzoeksresultaten en het advies contact opgenomen dient te worden met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Contactpersonen: mevrouw A.C. van Zalinge of P.A.M.M. van Kempen.

Het conceptrapport wordt ter controle voorgelegd aan Bureau Archeologie, gemeente Haarlem.

Haarlem

9. Specificaties overdracht onderzoeksdocumentatie en vondstmateriaal

Op alle documentatie dient de door de gemeente toegekende projectcode vermeld te worden. Bovendien begint de naam van alle digitaal aan te leveren bestanden met deze code. Deze code dient ook vermeld te worden op fotobordjes, vondstkaartjes, veldtekeningen, analoge velddocumenten (sporen-, vondstenlijst etc.), dagrapporten, wekrapporten etc.

Als tijdens de aanlevering van de onderzoeksdocumentatie en het vondstmateriaal blijkt dat deze discrepanties vertoont met het eindrapport van het archeologisch onderzoek dan dient deze laatste te worden aangepast.

Voor het aanleveren van onderzoeksdocumentatie gelden de volgende specificaties:

* Dagrapporten, wekrapporten, weekstaten, lijsten (zoals tekeningenlijsten, fotolijsten, sporenlijsten, vondstenlijsten, monsterlijsten, dozenlijsten, vondstdeterminatielijsten etc.) worden zowel analoog (indien in het veld als zodanig gebruikt) als digitaal in de vorm van een pdf- en Wordbestand of pdf- en Excelbestand aangeleverd. Bovendien worden spoor- en vondstenlijsten en vondstdeterminaties ingevoerd in het programma ADLIB (zie ook bijlagen 2 en 3). Hiervoor stelt Bureau Archeologie, gemeente Haarlem een werkplek ter beschikking (*N.B. de gemeente Haarlem gebruikt geen Accessdatabase*).

* De originele veldtekeningen (vlak-, profiel en coupetekeningen) worden aangeleverd. Van digitale tekeningen wordt een afdruk schaal 1:100 (of gedetailleerder) aangeleverd.

* Analoog vervaardigde vlak- en profiel en coupetekeningen en boorpunten worden gedigitaliseerd (in het RD-coördinatenstelsel). Alle digitale veldtekeningen en boorpunten zijn geschikt voor GIS-bewerking (uitsluitend in .dgn of .dxf-format).

- Elk objecttype (put, vlak, spoor, vulling, vak, vondstlocatie, laag, segment, NAP-hoogtes, meetpunten, vondstnummer, monsternummer, spoornummer e.d.) staat in een aparte kaartlaag.

- Objecten van het type put, vlak, spoor, vulling, vak, laag en segment worden altijd als gesloten polygoon gedigitaliseerd. Coupelijnen zijn open polylijnen. Vondstlocaties en NAP-hoogtes zijn puntlocaties. Vondstnummers, monsternummers en spoornummers zijn tekstlabels (zie digitale bijlage seedfiles).

- Objecten sluiten elkaar uit, in ruimtelijke zin. Overlappenden tussen polygoonen van eenzelfde objecttype zijn, op hetzelfde vlak, niet toegestaan.

- Bestandsnamen beginnen met de door de gemeente toegekende projectcode. Voorts verwijzen zij voor zover van toepassing naar putten, vlakken, sporen, coupes etc. in het

Haarlem

desbetreffende bestand, bijv. LBG.0.2012-wp1-vlak1-sp23-coupe1 verwijst naar coupe 1 van spoor 23 in put 1 op vlak 1.

* Veld- en objectfoto's

- veld- en objectfoto's worden digitaal aangeleverd in .jpeg format.
- alle foto's hebben een dusdanige resolutie dat deze geschikt zijn voor publicatie op A5 formaat. De minimale resolutie dient daarom 5 megapixels te bedragen.
- de bestandsnamen van de veldfoto's beginnen met de gemeentelijke projectcode, gevolgd door het fotonummer (minimaal 4 cijfers te beginnen bij 0001, 0002 etc.) en evt. nadere aanduiding.
- de bestandsnamen van voorwerpfoto's beginnen met de gemeentelijke projectcode gevolgd door het vondstnummer en ondernummer.

* Objecttekeningen

- voorwerpen van hout en leer dienen voorafgaand aan evt. conservering en restauratie getekend te worden.
- objecttekeningen worden zowel analoog als digitaal aangeleverd. De digitale versie betreft een rasterscan, waarbij geldt:
  - scans worden in één run gemaakt.
  - scans hebben een dusdanige resolutie dat bij publicatie op A4 formaat een heldere tekening verkregen wordt. De minimale resolutie bedraagt 600 dpi.
  - Één scan bevat niet meer dan één object.
- Objecttekeningen worden digitaal aangeleverd in .jpeg format.
- Elke bestandsnaam begint met de door de gemeente toegekende projectcode gevolgd door vondstnummer en ondernummer.
- het gescande oppervlak is niet groter dan noodzakelijk om het object volledig weer te kunnen geven. Scans met grote lege vlakken worden niet geaccepteerd.
- de objecttekeningen zijn voorzien van een schaal aanduiding.
- De scan bevat geen vlekken en vegen.

* Elke bestandsnaam (extensie meegerekend) is uniek binnen het project

* De vervaardigde bestanden worden (inclusief beschrijving) in een bijpassende tabel geadmineerd waarvan zowel een digitaal (in pdf en Word of Excel) exemplaar wordt ingeleverd.

* Als tijdens de uitwerking gebruik gemaakt is van het zgn. 'Deventer Systeem' dan dient een bewijs te worden overlegd waaruit blijkt dat de catalogus met 'typenummers' door de redactie van het Deventer Systeem is goedgekeurd.

Voor de overdracht van vondstmateriaal gelden de volgende specificaties:

Haarlem

* Vondstmateriaal is verpakt per vondstnummer en vervolgens per materiaalsoort, evt. per baksel/soort en type (zie referentielijsten). Materiaal waar een ondernummer aan is toegekend is altijd afzonderlijk verpakt. Elke verpakking is voorzien van een volledig ingevuld vondstenkaartje.

Per materiaalsoort staan de vondstnummers op volgorde in door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem ter beschikking gestelde plastic kratten. Exposabele voorwerpen zijn apart verpakt en worden in kratten die als 'exposabel' gemerkt zijn aangeleverd.

Bij de kratten wordt zowel analoog als digitaal in de vorm van een pdf- en Wordbestand een zogenoemde 'dozenlijst' aangeleverd waarin per krat de inhoud gespecificeerd is.

Als materiaal ten behoeve van de conservering/stabilisering of restauratie ervan een behandeling heeft ondergaan, wordt zowel analoog als digitaal in de vorm van een pdf- en Wordbestand een conserveringsrapport aangeleverd. Hieruit kan worden opgemaakt welke objecten een behandeling hebben ondergaan en waaruit die behandeling bestaat

Alle vondsten en monsters (ook die niet gewaardeerd en uitgewerkt zijn en residuen) dienen in principe te worden overgedragen aan het gemeentelijk depot. Ruim voorafgaand aan de overdracht van de vondsten en monsters dient de archeologisch aannemer een voorstel te sturen met betrekking tot de uit te selecteren vondsten en monsters. Uiteindelijk zal door de depotbeheerder bepaald worden welk materiaal zal worden gedeselecteerd.

Ten aanzien van de overdracht van de vondsten zal dient een afspraak te worden gemaakt met de depotbeheerder van het Archeologisch Depot van de gemeente Haarlem. De archeologisch uitvoerder ontvangt binnen een redelijke termijn na levering van de data en na goedkeuring daarvan een bewijs van overdracht.

Haarlem

9.1 Specificatie meta-informatie digitale producten

Bij levering van digitale producten, anders dan data die door de uitvoerder bij Bureau Archeologie, gemeente Haarlem zelf is ingevoerd, gelden de volgende eisen:

De digitale gegevens worden aangeleverd op CD-rom(s)/USB-stick. Een andere wijze van aanlevering is mogelijk, in overleg en met goedkeuring van de depotbeheerder.

De volgende informatie dient zowel in de meta-informatie als op de genoemde dragers te worden geschreven:

- het Archis onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code);
- de door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem aangeleverde projectcode;
- de naam van de aanleverende partij;
- de leveringsdatum;
- het versienummer van de dataset met eventueel CD-volnummer indien de dataset over meerdere CD's verspreid wordt aangeleverd;
- het archiefnummer waaronder de dataset bij de aanleverende partij opvraagbaar is.

De gegevensset voldoet aan het volgende:

- In de root van de CD is een bestandenlijst aanwezig met de complete lijst van alle op de CD-rom(s) geleverde bestanden. Deze lijst is tevens als hard-copy meegeleverd;
- de bestandsnamen zijn pad-onafhankelijk uniek binnen de totale gegevensset;
- de aanleverende partij beschikt over een 'back-up' van de geleverde dataset(s);
- Daarboven beheert de aanleverende partij de complete gegevensset, uitgezonderd eventuele bij de gemeente zelf ingevoerde dataset(s), totdat de overdracht van gegevens door het gemeentelijk archeologisch depot geaccepteerd is.

De gegevensset dient compleet te zijn in de zin dat:

- de gegevens in overeenstemming zijn met de hier beschreven specificaties en die welke in het PvE genoemd worden;
- gegevens waarnaar binnen de CD's expliciet of impliciet wordt verwezen ook aanwezig zijn (anders dan de hier beschreven referentielijsten);
- er geen niet-relevante bestanden aanwezig zijn;
- alle afwijkingen van de voorgeschreven specificaties, zoals nieuwe invoercodes, in de meta-informatie vermeld zijn;
- in de meta-informatie vermeldt staat welke versie van de voorliggende specificaties gebruikt is.

De archeologisch uitvoerder heeft de CD's (of andere informatiedragers) voor verzending gecontroleerd op juistheid van gegevens. De uitvoerder zorgt ervoor dat de gegevensdragers en bestanden geen virussen, spyware of andere malware bevatten.

De archeologisch uitvoerder ontvangt binnen een redelijke termijn na levering van de data en na goedkeuring daarvan een bewijs van overdracht.

Haarlem

Bijlage 1: Registratie van vondsten en monsters

Op vondst- en monsterkaartjes wordt, in aanvulling op de hiervoor in de KNA gestelde specificaties, altijd de door Bureau Archeologie, gemeente Haarlem toegekende projectcode vermeld.

1.1 Vondstnummering

Het vondstnummer is numeriek en begint altijd bij 0001. Vondstnummer 0001, 0002 etc. (zonder spoorcodering althans, zie onder) is uniek voor de hele opgraving. Het vondstnummer 0000 bestaat niet en mag, bijvoorbeeld, niet gebruikt worden voor losse vondsten. Laatst genoemde krijgen een regulier vondstnummer met de toevoeging LV (bijv. 0001LV). Op de vondstenlijst dient aangegeven te worden wat de herkomst van de vondst is.

Ter onderscheid met de monster- en spoornummers worden de vondstnummers op zowel de analoge als digitale veldtekeningen en vondstenlijsten altijd voorafgegaan door een V.

Bij een aantal specifieke sporen dient bovenstaande nummering echter verlaten te worden. Het gaat daarbij om:

Waterput	= spoorcode WA
Waterkelder	= spoorcode WK
Beerput	= spoorcode BP
Beerkelder	= spoorcode BK
Tonput	= spoorcode TP
Kelder	= spoorcode KE
Gracht	= spoorcode GR
Graf	= spoorcode GF
(Graf-)kist	= spoorcode KT
Skelet	= vondstcode SK

Het vondstnummer wordt in deze gevallen gelijk aan de spoorcodering, bestaand uit een tweeletterige code, plus een volgnummer, bestaand uit twee cijfers, plus een eventueel laagnummer, bestaand uit een letter uit de reeks van A tot Z. Binnen deze systematiek wordt bijvoorbeeld de eerste waterput die bij een onderzoek wordt aangetroffen gecodeerd als WA01, de tweede als WA02 etc. Als binnen de vulling van bijvoorbeeld WA01 verschillende lagen te onderscheiden zijn, worden de vondsten uit de bovenste laag geregistreerd als WA01A, uit de daaronder gelegen laag als WA01B, de laag daaronder als WA01C etc.

Bij beerputten is soms een stortgoot aanwezig. Hieruit afkomstige vondsten krijgen een eigen aanduiding waarbij de laag-aanduiding vervangen wordt door de code GT. Indien bijvoorbeeld bij BP01 sprake is van een stortgoot worden de daarin aangetroffen vondsten geregistreerd als BP01GT.

Haarlem

Gezien de bovenstaande systematiek wordt benadrukt dat het van belang is dat bij het leeghalen van waterputten, beerputten en tonputten eventueel aanwezige bijzondere vondsten geen eigen ‘vondstnummer’ krijgen.

Wel kan eventueel onderscheid aangebracht worden door het toekennen van een ondernummer. Ondernummers worden uitgegeven aan bijzondere vondsten en als er van een vondst een tekening of foto is gemaakt of als de onderzoeker het nodig vindt om twee voorwerpen met hetzelfde typennummer te onderscheiden.

De eerste (bijzondere) vondst in laag A van BP01 krijgt dan bijvoorbeeld de code BP01A.001, de tweede BP01A.002 etc. Indien vervolgens in laag B een bijzondere vondst wordt aangetroffen krijgt deze de code BP01B.001, de tweede BP01B.002 etc.

Van belang is dat als men in het veld gestart is met het toekennen van bovengenoemde ondernummers, dit goed geregistreerd wordt. Indien bij de uitwerking aan nog meer vondsten uit de desbetreffende context een ondernummer toegekend moet worden, moet namelijk te bepalen zijn welk ondernummer aan bod is.

Met betrekking tot menselijke begravingen:

De hiërarchie is: GF01.KT01.SK01 (skelet in kist in graf) maar de vondstnotatie is:

GF01.SK02 (is skelet in graf, zonder kist)

KT01.SK01 (is skelet in kist)

SK01 (is skelet zonder graf en kist)

De notatie van vondsten in graven/kisten:

GF01.0001, GF01.0002 etc. (vondsten in graf, buiten de kist)

KT01.SK01 (skelet 1 in kist 1): skeletten worden apart genummerd. Ieder skelet krijgt een uniek nummer en is gekoppeld aan een kist of graf.

KT01.0001 (vondst 1 in/aan kist 1): andere vondsten dan een skelet krijgen een volgnummer. Dit geldt ook voor vondsten aan de kist (bijv. spijkers, kruisje etc.).

Omdat op een begraafplaats naast skeletten ook los botmateriaal voorkomt kan het handig zijn om daarnaast ook te spreken van individu. Om helderheid te verkrijgen dient dan wel een tabel te worden opgenomen waarin de relatie tussen individu, skelet, grafkuil, kist, kistvorm, spoornummer, vondstnummer, monsternummer, pathologie, geslacht, leeftijd, oriëntatie van het skelet, bijgiften etc. staan beschreven.

Gezien de bovenstaande systematiek wordt aanbevolen om bij gebruik van analoge vondstregistratie voor waterputten, beerputten, beerkelder, tonputten, waterkelders en kelders, grachten en graven afzonderlijke vondstenlijsten te gebruiken en deze niet tussen de reguliere vondstnummers te plaatsen.

Haarlem

1.2 *Monsternummering*

Voor monsters wordt een aparte monsternummerlijst bijgehouden. Het monsternummer is numeriek en begint altijd bij 001. Het monsternummer 000 bestaat niet en mag niet gebruikt worden.

Ter onderscheid met de vondstnummers worden de monsternummers op zowel de analoge als digitale veldtekeningen en monsterlijsten altijd voorafgegaan door een M.

Opgemerkt wordt dat monsters uit waterputten, beerputten, beerkelders, tonputten, kelders en waterkelders een 'normaal' monsternummer krijgen. De codering, zoals gebruikt bij de vondsten, is hier dus niet van toepassing. Een monster uit laag A van BP01 (vnr. BP01A) krijgt bijvoorbeeld monsternummer M006, het monster uit laag B nummer M007 etc.

Haarlem

Bijlage 2: Registratie van sporen en structuren

Alle tijdens een onderzoek waargenomen fenomenen krijgen een spoornummer, dus ook (recente) verstoringen en (natuurlijke) lagen.

Het spoornummer is numeriek en begint altijd bij 0001. Het spoornummer 0000 bestaat niet.

Binnen een opgravingscode is een spoornummer altijd uniek.

Ter onderscheid met de vondst- en monsternummers worden de spoornummers op zowel de analoge als digitale veldtekeningen en spoorlijsten altijd voorafgegaan door de letter S.

Bij een aantal specifieke sporen dient de bovenstaande nummering echter verlaten te worden. Het gaat daarbij om:

Waterput	= spoorcode WA
Waterkelder	= spoorcode WK
Beerput	= spoorcode BP
Beerkelder	= spoorcode BK
Tonput	= spoorcode TP
Kelder	= spoorcode KE
Gracht	= spoorcode GR
Graf	= spoorcode GF
(Graf-)kist	= spoorcode KT

Het spoornummer bestaat in deze gevallen uit een tweeletterige code, plus een volgnummer, bestaand uit twee cijfers, plus een eventueel laagnummer, bestaand uit een letter uit de reeks van A tot Z.

Binnen deze systematiek wordt bijvoorbeeld de eerste waterput die bij een onderzoek wordt aangetroffen gecodeerd als WA01, de tweede als WA02 etc. Indien binnen de vulling van bijvoorbeeld WA01 verschillende lagen te onderscheiden zijn, worden deze geregistreerd als WA01A, de daaronder gelegen laag als WA01B, de laag daaronder als WA01C etc. De insteek van de waterput krijgt een regulier spoornummer.

Bij beerputten is verder soms een stortgoot aanwezig. In dat geval wordt de laag-aanduiding vervangen wordt door de code GT. Indien bijvoorbeeld bij BP01 sprake is van een stortgoot wordt deze geregistreerd als BP01GT. De insteek van de beerput krijgt een regulier spoornummer.

Als boven een tonput (TP) later een beerput is gemaakt, dan krijg iedere afzonderlijke tonput de code TP (TP01, TP02 etc.) en de beerput de code BP. Bij de beschrijving van het spoor wordt aangegeven: secundair gebruikt als beerput en wordt de TP aan de BP gekoppeld.

Haarlem

Als boven een tonput (TP) later een waterput is gemaakt, dan krijgt de tonput de code TP en de waterput de code WA en bij de beschrijving wordt de TP aan de WA gekoppeld. Als deze vervolgens later als beerput is hergebruikt dan blijft deze de codes behouden maar bij de beschrijving van het spoor wordt aangegeven: secundair gebruikt als beerput.

Als alleen een tonput is aangetroffen dient de functie daarvan beschreven te worden (bijv. afvalton, waterton, beerton). De insteek van een tonput krijgt een regulier spoornummer.

Als een (water)kelder later is hergebruikt als beerkelder, dan behoudt deze de code KE (of WK) maar wordt bij de beschrijving van het spoor aangegeven: secundair gebruikt als beerkelder.

Met betrekking tot graven is de hiërarchie als volgt: GF01.KT01.SK01 (skelet in kist in graf).

Als in een graf meerdere kisten worden aangetroffen, dan krijgt ieder afzonderlijke kist de code KT (KT01, KT02, etc.) en het graf de code GF en bij de beschrijving wordt de KT aan het GF gekoppeld.

Als in een kist meerdere skeletten liggen, dan krijgt ieder afzonderlijk skelet de code SK (SK01, SK02 etc.) en de kist de code KT.

Uitgegeven spoornummers dienen bijgehouden te worden op een sporenlijst. Op de sporenlijst bijgehouden gegevens betreffen:

- spoortype (zie referentielijst spoortype)
- werkputnummer
- vlaknrs. waarop het spoor aanwezig is
- eventuele vaknummers waarbinnen het spoor aanwezig is
- eventuele profielen waar het spoor aanwezig is
- maakt deel uit van structuur

Overige spoorgegevens die bijgehouden dienen te worden betreffen:

- nummers van vlak- en coupe- en profieltekeningen waarop spoor is afgebeeld
- NAP-maten boven- en onderzijde spoor
- beschrijving vorm spoor in horizontaal en verticaal vlak
- beschrijving vulling spoor
- relaties met overige sporen

Haarlem

Bijlage 3: Beschrijving en determinatie van vondsten

De determinatiegegevens van materiaal dienen door de uitvoerder in het ADLIB-systeem te worden ingevoerd. Voor deze invoer stelt Bureau Archeologie, gemeente Haarlem een werkplek beschikbaar.

In principe verschillen de variabelen en de termen die gebruikt moeten worden niet van de gangbare praktijk (zie referentielijsten).

Wel van belang is dat het ADLIB-systeem slechts op basis van een beperkt aantal variabelen onderscheid kan maken tussen afzonderlijke records. Het gaat daarbij om:

- opgravingscode
- vondstnummer
- ondernummer
- materiaal
- materiaaltipe
- objectnaam

Wanneer binnen een vondstnummer meerdere gelijkvormige objecten van hetzelfde materiaal aanwezig zijn, bijvoorbeeld twaalf roodbakkende kannen van het type r-kan-5, zouden deze dus in principe binnen 1 record beschreven moeten worden.

Op basis van zowel inhoudelijke aspecten (bijv. vanwege andere decoratiewijze) als logistieke aspecten (om afzonderlijke exemplaren terug te kunnen vinden) kan het gewenst zijn om elk exemplaar middels een afzonderlijk record te beschrijven. De enige wijze waarop dit kan plaatsvinden is dat aan elk exemplaar een ondernummer wordt toegekend. Het toekennen van ondernummers geschiedt dus niet alleen op basis van de gebruikelijke inhoudelijke (het is een bijzonder voorwerp) of museale (het is compleet) criteria, maar ook puur en alleen op grond van een noodzaak tot onderscheid bij de registratie van het materiaal.

Wanneer men dus de twaalf eerder genoemde roodbakkende kannen afzonderlijk wil inboeken, bijvoorbeeld omdat er sprake is van verschillen in formaat, dan zal aan elk exemplaar een ondernummer moeten worden toegekend.

Als tijdens het determinatieproces ondernummers toegekend worden, moet gecontroleerd worden of er in het veld voor het desbetreffende vondstnummer al ondernummers uitgedeeld zijn. Indien dat niet het geval is wordt voor het desbetreffende vondstnummer gestart bij ondernummer 001. Indien wel al ondernummers uitgegeven zijn, wordt verder gegaan met het eerst volgende nummer in de reeks. Dit ondernummer dient niet alleen in de bij te houden ondernummerlijst genoteerd te worden, maar ook op het bij het object behorende vondstkaartje.

Wanneer geen noodzaak gezien wordt om gelijkvormige objecten van hetzelfde materiaal binnen een vondstnummer apart te omschrijven, bijvoorbeeld omdat ze dusdanig fragmentair zijn dat eventuele onderlinge verschillen niet waarneembaar of meetbaar zijn, kunnen zij natuurlijk wel binnen 1 record beschreven worden.

Haarlem

Bij de determinatie van materiaal dienen voor elk record de volgende variabelen vastgelegd te worden:

Opgravingscode	Dit betreft altijd de door bureau Archeologie, gemeente Haarlem toe te kennen code
Vondstnummer	Zie bijlage 1
Ondernummer	(indien van toepassing)
Materiaal	(zie referentielijst materiaal)
Materiaaltype	Codering object volgens gebruikte typologie. Bijv. het classificatiesysteem voor middeleeuws- en postmiddeleeuws aardewerk en glas (het zgn. Deventer Systeem).
Objectnaam	Voor middeleeuws- en postmiddeleeuws aardewerk en glas betreft dit altijd de objectnaam volgens het classificatiesysteem voor middeleeuws- en postmiddeleeuws aardewerk en glas. Voor ander materiaal geldt de naam volgens de daarvoor opgestelde typologieën of, indien geen sprake is van een algemeen toegepaste en erkende typologie, de naamgeving volgens het archeologisch basisregister (ABR).
Alternatieve voorwerpsaanduiding	Voor sommige voorwerpen zijn naast de officiële objectnamen ook andere aanduidingen gangbaar. Zo worden sommige hoge modellen van laat-middeleeuwse grappen ook wel aangeduid als 'kookkan'
Onderdeel + aantal	Aanwezige onderdelen van een object plus het aantal. Gekozen kan worden uit: rand wand bodem oor of combinatie daarvan rand/wand (aangegeven als RW) bodem/wand (aangegeven als BW) rand/wand/bodem (aangegeven als RWB) Indien een object uit meerder fragmenten bestaat, die tezamen een rand/wand/bodem vertegenwoordigen hoeven niet alle afzonderlijke fragmenten aangegeven te worden, maar mag bij RWB 1 vermeld worden.
MAI/MAE	Aantal afzonderlijk te onderscheiden exemplaren
Datering vroeg	Vroegst mogelijke objectdatering in jaartallen bijv. 1625.
Datering laat	Laatst mogelijke objectdatering in jaartallen bijv. 1725.

Haarlem

Periode	Tijdsaanduiding volgens Archeologisch basisregister waarbinnen de objectdatering is gelegen, bijvoorbeeld NTC
Herkomst	Land- of regio aanduiding waar object vervaardigd is, bijvoorbeeld 'Raeren' voor steengoed dat uit Raeren afkomstig is.
Afmetingen	Afmetingen van voorwerp in cm. Het gaat daarbij voor aardewerk en glas om de grootste diameter van het voorwerp, de hoogte van het voorwerp, de diameter van de bodem en van de mond. Bij voorwerpen in andere materiaalcategorieën gaat het om lengte, breedte, hoogte, diameter of gewicht.
Oventechniek	Geeft aan of het voorwerp oxiderend of reducerend gebakken is of gradatie daarin.
Baksel	Hier kan, indien gewenst, in kernwoorden, bijvoorbeeld potgruis, schelpgruis e.d., informatie gegeven worden over de magering van een baksel.
Techniek	Kernwoorden die de techniek waarmee het desbetreffende object gevormd is beschrijven.
Oppervlaktebehandeling	Hier wordt het eventueel gebruikte glazuur ingevuld, bijvoorbeeld loodglazuur of tinglazuur.
Vorm	Kenmerken van de vorm, bijvoorbeeld standring gewelfd, worstoor horizontaal e.d.
Versiering	Kernwoorden de op het object aanwezige versiering aangegeven.
Literatuur	Verwijzing naar gebruikte literatuur. Vermeld moet worden auteur, publicatie en eventueel pagina waarop afbeelding/verwijzing te vinden is.

Objecttekening/objectfoto

- Van bijzondere voorwerpen dient een (detail-)tekening of foto gemaakt te worden.

- Voor wat betreft glas en keramiek volgens het Deventer Systeem dient per type (minimaal) 1 tekening gemaakt te worden. Nieuwe types moeten altijd getekend worden. Voor de verschillende types van prehistorisch t/m postmiddeleeuws aardewerk moet ook (minimaal) 1 tekening per type vervaardigd worden. Eventueel aangevuld met foto's (bijv. in geval van versierd aardewerk).

Ten behoeve van een juist invoeren van determinatiegegevens dient eerst de vondstenlijst binnen ADLIB ingevoerd te worden. Pas daarna kunnen de determinatiegegevens incl. ondernummers ingevoerd worden.

Binnen het programma is het mogelijk om records te kopiëren. In deze kopie kan de inhoud van de variabelen aangepast worden, waarna het als een nieuw record opgeslagen kan worden. Basisgegevens hoeven dan niet elke keer opnieuw ingevuld te worden. Het

Haarlem

invoeren van grote aantallen records die slechts op enkele punten van elkaar verschillen kan hierdoor relatief snel plaatsvinden.

Haarlem

Referentielijst Spoortype

Bij het samenstellen van de spoortype-lijst is o.a. uitgegaan van het Archeologisch Basisregister (ABR). De voorliggende lijst staat open voor uitbreiding. Bij de introductie van nieuwe spoortypen vindt overleg plaats met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Pas na goedkeuring van hun zijde kunnen nieuwe spoortypen in de spoorregistratie gebruikt worden.

ACHTERGEVEL
AFVALKUIL
BAKSTEENCONCENTRATIE
BAKSTEENVLOER
BALK
BESCHOEIING
BESCHOEIING PALEN
BESCHOEIING PLANKEN
BEKISTING
BEERGoot
BEERPUT
BEERKELDER
BOOMVAL
BOUWVOOR
BRANDLAAG
CREMATIEGRAF
CULTUURLAAG
DIERBEGRAVING
DIERGANG
DRENKKUIL
DOORLAAT
DRAIN
DEPRESSIE
ERFGREPPel
FUIK
FUNDERING
GEUL
GRACHT
GRAF
GRAFHEUVEL
GREPPel
Goot
HAARD
HAARDKUIL
HUISGREPPel
HOEFINDRUK(KEN)
HOUT
HUTKOM
INHUMATIEGRAF
INSTEK

Haarlem

KELDER
KIST
KREEK
KRINGGREPPEL OVAAL
KRINGGREPPEL ROND
KRINGGREPPEL VIERKANT
KUIL
KARRESPOOR
LATRINE
LAAG
MESTKUIL
MOLLENPIJP
MUUR
OPHOGINGSLAAG
OVEN
PAAL
PAALGAT
PAALKUIL
PAALSLOF
PALENRIJ
PLANK
POER BAKSTEEN
POER NATUURSTEEN
POER HOUTPOTSTAL
PLOEGSPOOR
PLOEGSPOOR EERGETOUW
PLOEGSPOOR KEERPLOEG
PRIEEL
RINGSLOOT
STANDGREPPEL
SLOOT
SPITSGRACHT
SPITSPOOR
STEEG
STORT
STORTLAAG
STRAAT
TEGELVLOER
TON
TONPUT
TUSSENMUUR
UITBRAAKSLEUF
UITBRAAKSPOOR
VERSTORING
VERSTORING RECENT
VLEK
VLOER
VLECHTWERK
VONDSTCONCENTRATIE

VOORRAADKUIL
WAL
WATERKUIL
WATERPUT
WEG
ZIJGEVEL

Haarlem

Referentielijst Materiaal

De voorliggende materiaallijst is gebaseerd op materiaal dat tot op heden ingevoerd is in het ADLIBsysteem. Materiaal uit de periode van de Late Prehistorie tot en met de Vroege Middeleeuwen is nog maar in een zeer beperkte mate in het systeem opgenomen. De lijst staat dan ook open voor uitbreiding. Bij de introductie van nieuwe omschrijvingen binnen de variabele 'materiaal' vindt overleg plaats met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Pas na goedkeuring van hun zijde kunnen nieuwe omschrijvingen gebruikt worden.

Binnen ADLIB kunnen labels binnen een record 'vermenigvuldigd' worden. Wanneer bijvoorbeeld een glazen voorwerp uit blauw, groen en witglas is vervaardigd kan het label 'materiaal' verdriedubbeld worden waarbij per keer één materiaal wordt ingevuld.

GLAS

GLAS BLAUW
GLAS BRUIN
GLAS GEKLEURD
GLAS GROEN
GLAS KLEURLOOS
GLAS ROOD
GLAS WIT
GLASPASTA
IJSGLAS

KERAMIEK

BIJNA-STEENGOED
BADORF
BADORF-ACHTIG
BELGISCHE WAAR
BISCUIT
BLAUWGRIJS
ELMPT
EUROPEES PORSELEIN
DUISBURG
FAIENCE
GRIJSBAKKEND
HAFNER
HANDGEVORMD
IBERISCH AARDEWERK
INDUSTRIEEL ROOD
INDUSTRIEEL STEENGOED
INDUSTRIEEL WIT
INDUSTRIEEL ZWART
ITALIAANSE FAIENCE
ITALIAANSE MAJOLICA
KOGELPOT AARDEWERK

Haarlem

MAASLAND ROOD
MAASLAND WIT
MAASLAND WIT/ ANDENNE
MAJOLICA
MAYEN
NTD (NADER TE DETERMINEREN)
ONDET (ONDETERMINEERBAAR)
PAFFRATH
PIJPAARDE
PINGSDORF
PORSELEIN
PORSELEIN/ KRAAKPORSELEIN
PORTUGEES FAIENCE
PROTO-STEENGOED
ROODBAKKEND
STEENGOED 1 (STEENGOED ZONDER OPPERVLAKBEHANDELING)
STEENGOED 2 (STEENGOED MET OPPERVLAKBEHANDELING)
STEENGOED 3 (STEENGOED INDUSTRIEEL)
TERRA SIGILATTA
WERRA
WESER
WITBAKKEND

ORGANISCH

AMBER
BEEN (VOOR BEWERKT BOT)
DIERLIJK BOT
MENSELIJK BOT
GEWEI
HAAR
HOORN
HOUT
HOUTSKOOL
IVOOR
KATOEN
LAK
LEER
LINNEN
NTD (NADER TE DETERMINEREN)
ONDET (ONDETERMINEERBAAR)
SCHELP
TAND
TEXTIEL
WOL
ZIJDE

NATUURSTEEN

BARNSTEEN
BERGKRISTAL
GIT
GRANIET
ONDET (ONDETERMINEERBAAR)
KALKSTEEN
KWARTS
LEISTEEN
MARMER
TEFRIET
TUFSTEEN
VUURSTEEN
ZANDSTEEN

METAAL

BRONS
GOUD
IJZER
ONDET (ONDETERMINEERBAAR)
KOPER
LOOD
MESSING
TIN
ZILVER

SLAK
SINTEL

Haarlem

Referentielijst: Materiaaltype

Codering object volgens gebruikte typologie.

Het gaat hier altijd om binnen het werkveld algemeen geaccepteerde en breed ingevoerde classificatiesystemen, zoals het 'classificatiesysteem voor middeleeuws- en postmiddeleeuws aardewerk en glas' het zgn. Deventer Systeem, Dragendorff voor Terra Sigilita e.d.

Het label 'classificatiesysteem' wordt alleen ingevuld als deze anders is dan het 'classificatiesysteem voor middeleeuws- en postmiddeleeuws aardewerk en glas'. Laatstgenoemde label betreft een aanduiding van het gebruikte classificatiesysteem waar het materiaaltype aan refereert.

Bij het gebruik van classificatiesystemen anders dan de bovengenoemde vindt altijd overleg plaats met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Pas na overleg kan gebruik gemaakt worden van voorgestelde classificatiesystemen.

Haarlem

Referentielijst: Objectnaam

De voorliggende lijst staat open voor uitbreiding. Bij de introductie van nieuwe omschrijvingen vindt overleg plaats met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Pas na goedkeuring van hun zijde kunnen nieuwe omschrijvingen gebruikt worden.

AFVAL
APPLIQUE
ARMBAND
BAKPAN
BAKPAN/ MINIATUUR
BAKSTEEN
BAL
BALEIN
BEELD
BEKER
BEKER/ MINIATUR
BERKEMEIER
BESLAG
BEUGEL
BEZEM
BIKKEL
BLAKER
BLOEMPOT
BLOEMPOTSCHOTEL
BOEKSLUITING
BOETNAALD
BORD
BORSTEL
BOTERSTOLP
BOUWSTEEN
BREEUWANKER
BRILLENGLAS
COPROLIET
DAKPAN
DAKTEGEL
DAKLEI
DEKSEL
DEURSTEEN
DOLKSCHEDDE
DOVER
DRAAD
DRINKSCHAAL
DRINKUIT
DUIG
EIERDOP
FLES

Haarlem

FLUITGLAS
FRUITSCHAAL
FRUITTEST
GARENKLOS
GESP
GEWICHT
GLAS
GLAS IN LOOD
GRAPE
GRAP / MINIATUUR
HAAK
HAARDSTEEN
HAGEL
HAMER
HANDVAT
HEFT
HENGSEL
HOORN
HOUWEEL
IJZERSLAK
INSIGNE
JACOBSSCHELP
KAM
KAN
KAN/ MINIATUUR
KANDELAAR
KANTKLOS
KATROL
KEGEL
KEI
KELKBEKER
KELKGLAS
KETTING
KIEZEL
KLAMP
KLEDINGHAAK
KLEDINGOOG
KLING
KLOOT
KLOS
KNIJPSCHAAR
KNIKKER
KNOTSGLAS
KOGEL
KOGELPOT
KOM
KOMFOOR
KOOLSTRONK
KOOT

Haarlem

KOP
STIFT
KRAAL
KRAAN
KRABBER
KRAM
KRUIK
KRUISBEELD
KUTTROLFFLES
KWISPEDOOR
LAKSTAAF
LAKSTEMPEL
LAKZEGEL
LAMP
LEERAFVAL
LEI
LEISTEEN
LEKSCHAAL
LEMMET
LEPEL
LEPELBAK
LOODSTRIP
MAALSTEEN
MAIGELEIN
MEDICIJNFLES
MERKLOOD
MES
MESHEFT
MESSCHEDE
STRIP
MEUBELKNOP
MINERAALWATERFLES
MONSTER
MOSTERDPOT
MUNT
MUNTGEWICHT
MUURHAAK
NAALDENKOKER
NAGEL
NESTEL
NOPPENBEKER
NTD
OLIELAMP
ONDET
OOR
OORIJZER
OPHANGOOR
OTOLIET
OVENWAND

Haarlem

OVERPOT
PAAL
PAREL
PARFUMFLES
PELGRIEMSINSIGNE
PEN
PIJLPUNT
PIJP
PISPOT
PISPOT/ MINIATUUR
PLANK
POT/ MINIATUUR
PLAVUIS
PLOOISCHOTEL
POLLENMONSTER
POT
REKENPENNING
RELIEKHOUDER
RING
RINKELBEL
ROEMER
ROZET
RUIT
SCHAAR
SCHEDEL
SCHEP
SCHEPBEKER
SCHIJFJE
SCHOEN
SCHRABBER
SCHRIJFSTIFT
SCHUIMSPAAN
SIERNAGEL
SIERSTUK
SINTEL
SLAK
SLEUTEL
SLIJPSTEEN
SPAARPOT
SPAARVARKEN
SPATEL
SPEELSCHIJF
SPELD
SPIJKER
SPINSTEEN
STANGGLAS
STEELKOM
STEKER
STEMPEN

Haarlem

STOK
STOLP
STOOF
STOP
STRIJKBOUT
STRIJKGLAS
STRIP
TANDENBORSTEL
TAPKRAAN
TEGEL
TELJOOR
TEST
TEXTIELLOOD
THEEPOT
TOL
TONDEKSEL
TOUW
TRECHTERBEKER
TRIP
TUITPOT
TWEELINGBAK
URINAAL
VAAS
VAAS/ MINIATUUR
VERGIET
VETVANGER
VIJZEL
VINGERHOED
VLAS
VLECHT
VLOOIEVANGER
VOETBEKER
VOETKOP
VOGELDRINKBAK
VOGELFLUITJE
VOGELZAADBAK
VUURKLOK
VUURSTEEN
VUURSTOLP
WAAIER
WAFELBEKER
WANDDEEL
WEEFGEWICHT
WERPKOOT
WERVEL
WETSTEEN
ZALFPOT
ZEEF
ZEGEL

ZOUTVAT

Referentielijst: Oventechniek

De voorliggende lijst staat open voor uitbreiding. Bij de introductie van nieuwe omschrijvingen vindt overleg plaats met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Pas na goedkeuring van hun zijde kunnen nieuwe omschrijvingen gebruikt worden

OX/OX/OX
OX/OX/RED
OX/RED/RED
RED/RED/RED
IN KOKER
OP PROENEN
OP PENNEN
GEVLAMD

Haarlem

Referentielijst Techniek

De voorliggende lijst staat open voor uitbreiding. Bij de introductie van nieuwe omschrijvingen vindt overleg plaats met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Pas na goedkeuring van hun zijde kunnen nieuwe omschrijvingen gebruikt worden.

GEBEITELD
GEBLAZEN
GEBOGEN
GEMOORD
GEBREID
GEDRAAID
GEGOTEN
GEGRAVEERD
GEHAKT
GEKAPT
GEKLIEFT
GEKLONKEN
GEKNEPEN
GEKNIPT
GEPERST
GEPOLIJST
GEROLD
GESLAGEN
GESLEPEN
GESMEED
GESNEDEN
GESOLDEERD
GESTEMPELD
GETROKKEN
GEVLOCHTEN
GEWALST
GEWEVEN
GEWONDEN
GEZAAGD
HANDGEVORMD
MAL

Referentielijst: Oppervlakbehandeling

De voorliggende lijst staat open voor uitbreiding. Bij de introductie van nieuwe omschrijvingen vindt overleg plaats met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Pas na goedkeuring van hun zijde kunnen nieuwe omschrijvingen gebruikt worden

BESMETEN
ENGOBE
GEPOLIJST
LOODGLAZUUR
ONGEGLAZUURD
SPAARZAAM LOODGLAZUUR
TINGLAZUUR
VELDSPAATGLAZUUR
ZOUTGLAZUUR

Haarlem

Referentielijst Vorm

De voorliggende lijst staat open voor uitbreiding. Bij de introductie van nieuwe omschrijvingen vindt overleg plaats met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Pas na goedkeuring van hun zijde kunnen nieuwe omschrijvingen gebruikt worden

ACCOLADERAND
ACHTERPLAAT
ACHTKANTIG
AFGEPLAT
BAK
BAK ROND
BAK VIERKANT
BALUSTERSTAM
BANDOOD
BLOKVORMIG
BODEM BOL
BODEM DOORBOORD
BODEM LENSFORMIG
BODEM OPGEBOLD
BODEM OPGESTOKEN
BODEM PLAT
BOL
BRAAMNOP
BRAAMNOPPOOT
BUIKKNIK
CILINDRISCH
CONISCH
CUPPA
DEKSELGEUL
DOORNNOP
DRAADOOG
DRAADVOET
DRAAIRIBBEL
DRAAIRIBBELS
DRIEHOEKIG
DRIELEDIG
DRIEPOOT
DUBBELCONISCH
DUBBELWANDIG.
DUBBELZIJDIG
EIVORMIG
GATEN
GEDEUKT
GEFACETTEERD

Haarlem

GEPUNT
GETAILLEERD
GEWONDEN GLASDRAAD
GLASDRAAD
GLASDRAADVOET
GLEUF
GOLFRAND
GROEF
GROEVEN
HAAK
HAAKOOOR
HALS CILINDRISCH
HOL
KELK
KELK BOL
KELK CONISCH
KLAUWPOOT
KLOKVORMIG
KNOP
KNOP MASSIEF
KNOP OVAAL
KNOP ROND
KOGELVORM
KONISCH
KRAAGRAND
KRAAGRAND AFGEPLAT
KRAAGRAND AFGEROND
LANGWERPIG
LENSBODEM
LINTOOR
LINTOOR HORIZONTAAL
LINTOOR VERTICAAL
LOBVOET
LONTHOUDER
LUCHTBEL
LUCHTGATEN
MANCHETRANDE
MISBAKSEL
NODUS
NOK
NOKOOR
NOKOOR HORIZONTAAL
NOP
NOPPEN
OOR GESCHULPT
OOR HORIZONTAAL
OOR VERTICAAL
OPGESTOKEN BODEM
OPHANGOOG

Haarlem

OVAAL
PEERVORMIG
PLOOI
PLOOIEN
PONTILMERK
PUNTVORMIG
RAND AFGEPLAT
RAND AFGEROND
RAND AFGESCHUIND
RAND DRIEHOEKIG
RAND GEFACETTEERD
RAND GEKARTELD
RAND GESCHULPT
RAND OMGEBOKEN
RAND OPSTAAND
RAND UITGEBOKEN
RAND UITSTAAND
RAND VERDIKT
RAND VIERKANT
RATTESTART
RECHTHOEKIG
RIBBEL
RIBBELS
ROND
RUITVORMIG
SCHACHT
SCHENKGEUL
SCHENKLIP
SCHENKTUIT
SCHROEFDOP
SCHULPRAND
SESKANTIG
STAM
STAM HOL
STANDLOB
STANDLOBBEN
STANDRING
STANDVLAK
STANDVOET
STEEL
STEEL DUBBELGEVOUWEN
STEEL GEKNEPEN
STEEL HOL
STEEL KROM
STEEL PLAT
STEEL VIERKANT
TRECHTERVORMIG
TUIT
VIERKANT

VOET
VOET INGEVOUWEN
VOET OPGESTOKEN
VOETRING
VOETRING GEKARTELD
VOETRAND OMGESLAGEN
VORMOOR
WAND AFGEPLAT
WAND RECHT
WORSTOOR
WORSTOOR HORIZONTAAL
WORSTOOR VERTICAAL
ZESKANTIG
ZIEL

Haarlem

Referentielijst Versiering

De voorliggende lijst staat open voor uitbreiding. Bij de introductie van nieuwe omschrijvingen vindt overleg plaats met Bureau Archeologie, gemeente Haarlem. Pas na goedkeuring van hun zijde kunnen nieuwe omschrijvingen gebruikt worden.

ACCOLADERAND
AIGRETTES
AMBACHT
APPLIQUE
APPLIQUES
BAARDMAN
BAARDMAN
BAL
BALUSTERSTAM
BANDSTEMPEL
BEZEMSTREEK
BIES
BIJMERK
BLAD
BLAUW
BLOEM
BLOEMEN
BLOEMENMAND
BLOEMENVAAS
BLOEMPOT
BLOEMVAAS
BOERENDANS
BOGEN
BOOM
BOOT
BOURGONDISCHE LELIE
BRAAMNOP
BRAAMNOPPEN
BRUIN
CHINEES
CIRKEL
CIRKELS
DIER
DOLFIJNVOLUTEN
DOORNNOP
DRAAIRIBBEL
DRAAIRIBBELS

Haarlem

DUIMINDRUK
EEND
EIKEBLADEREN
ENGEL
ENGOBE
FACET
FIGURATIEF
FLORAAL
FRUIT
FRUITMAND
GEBRANDSCHILDERD
GEEL
GEFACETTEERD
GEGRAVEERD
GEMARMERD
GEOMETRISCH
GESCHUBD
GETAL
GEVLAMD
GLASDRAAD
GOLFVERSIERING
GOUD
GOUDVERF
GRANAATAPPELS
GROEFLIJN
GROEFLIJNEN
GROEN
GROEVEN
GROTESKEN
GUIRLANDES
HERALDISCH
HERDER
HERT
HOND
HONINGRAAT
HIELMERK
IJZERENGOBE
IJZEROXIDE
IJZERENGOBE
IJZEROXIDE
JAGER
KABELRAND
KAMSTREEK
KAMVERSIERING
KERBSCHNITT
KNOBBEL
KNOBBELS
KOBALTOXIDE
KOMEET

Haarlem

KONIJN
KOPEROXIDE
KRASSEN
KRUIS
KRUL
KWADRAATTEGEL
KWADRANT
LANDSCHAP
LEEUEW
LEEUEWENKOP
LETTER
LETTERS
LUCHTBEL
MALTEZERKRUIS
MANGAANOXIDE
MEDAILLON
MELKMESJE
MERKTEKEN
MILITAIR
MOLEN
NAGELINDRUK
NETWERKPATROON
NOP
NOPPEN
OLIFANT
ORANJE
OSSEKOP
PAARD
PAARS
PAAUW
PANELEN
PANTERGLAZUUR
PASSEN
PASTORAAL
PAUW
PERSOON
PIJL
PIJLEN
POLYCHROOM
RADERING
RADSTEMPEL
RELIËF
RIBBEL
RIBBELPATROON
RIBBELS
RINGELOOR
ROOD
ROOSMERK
ROZET

Haarlem

ROZETTEN
RUITPATROON
SCHAAKBORDMOTIEF
SCHIP
SGRAFITTO
SLANGEDRAAD
SLIBSLIBBOGEN
SLIBBOOG
SLIBCIRKELS
SLIBLAAG
SLIBLIJN
SLIBLIJNEN
SLIBSTIP
SLIBSTIPPEN
SPAARTECHNIEK
SPINNEKOP
SPINNEKOPPEN
SPIRAAL
STEMPEL
STER
STIP
STIPPEN
STREEP
STREPEN
STRUCTUUR
SWASTIKA
SYMBOOL
TAFEL
TEKEN
TEKST
TUIN
V-TJES
VAKKEN
VARKEN
VERF
VETRO A FILI
VETRO A RETICELLO
VINGERINDRUK
VIS
VISGRAATMOTIEF
VISSER
VLINDER
VOETDRAAD
VOETRING
VOGEL
VRUCHT
WAAIER
WAFELPATROON
WALVIS

WAN-LI
WAPEN
WAPENSCHILD
WIT
ZESKANTIG
ZIGZAG
ZIJMERK
ZWART